

අන්‍ය ආගමීවලට ගරු කිරීම

ඉස්ලාම් ධර්මය සාමකාමී ධර්මයකි. එය ලොවෙහි සමෘද්ධිය හා අභිවෘද්ධිය ඇති කිරීම ප්‍රිය කරයි. ජනයා අතර සමානාත්මතාව, සහෝදරත්වය ඇති කිරීමට එය ප්‍රියත්න දරයි. සියලු දෙනා එකමුතුවෙන් ජීවත්වීම දේශනා කරයි; අන්‍ය සමාජයන් සමඟ ඉවසීමෙන් යුතුව කටයුතු කළ යුතු බව පවසන්නේ ය. අන්‍යයන් සමඟ සහයෝගයෙන්, යහපත් කටයුතුවල යෙදී, කුසල් රැස් කර ගන්නා ලෙසත් ආරාධනා කරයි. උදවු වීම, සහයෝගීත්වය, සාධාරණව කතා කිරීම, කැප කිරීම යන උසස් ගුණාංග සෑමද පිළිපදින මෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ ය.

සියලු මනුෂ්‍යයෝ සහෝදරයෝ ය.

ඉස්ලාම් ධර්මය මානව සහෝදරත්වය පිළිගෙන එය ආරක්ෂා කිරීමට බලකරන්නේ ය. සෑම මිනිසෙකුගේ ම මුතුන් මිත්තන් වන්නේ ආදම්, හව්වා යැයි කීවේ ය. සෑම මිනිසුන් ම ඔවුන් දෙදෙනාගෙන් පරම්පරා ගත වූවන් ලෙස ද සඳහන් කර සියලු දෙනා ම සහෝදරයන් යැයි දේශනා කරයි.

“නියත වශයෙන් ම අපි ඔබ එක් කාන්තාවකගෙන් හා එක් පිරිමියකුගෙන් ඇති කළෙමු. පසුව ගෝත්‍ර වශයෙන් හා කණ්ඩායම් වශයෙන් පත් කළෙමු. ඔබට එකිනෙකා වටහා ගැනීමට අවකාශ සැලැස්වීම වෙනුවෙන් මෙය කළෙමු.” (49 : 13)

“මිනිසුනි, ඔබගේ දෙවියා ඒකයා ය. දූතගන්න. අරාබිවරු, අරාබි නොවන්නන්ට වඩා හෝ සුදු ජාතිකයින් කළු ජාතිකයින්ට වඩා හෝ උසස් නොවන්නේ ය. උසස්භාවය තීරණය වන්නේ දේව භක්තිය මත පමණි.” (අන්මද්) යැයි නබි සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම් කුමාණන් පවසා තිබීම සියලු ම ජනයා සහෝදරයන් බවට ආදර්ශයකි.

සහෝදරත්වය පිළිබඳ ඉස්ලාමීය අදහස ඉතා පුළුල් ය; යාවත්කාලීන ය, ඉස්ලාමීය විශ්වාසයේ එක් අංගයක් ලෙස ද එය ඇත්තේ ය. “දෙවියනි, මිනිසුන් සියලු දෙනා සහෝදරයින් බව මම සාක්කි දරමි” යැයි නබි සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම් තුමාණෝ සෑම උරුම සලාතයන්ගෙන් පසුව ප්‍රාර්ථනා කිරීම පුරුද්දක් ලෙස පිළිපදිමින් සිටියහ.” යැයි සයිද් බින් අර්කම් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන් පවසා ඇත. (අහ්මද් - අබුදුඩ්)

අල්කුර්ආනයේ බොහෝ දේශනාවන් හි ද මිනිසුනි, යනුවෙන් ඇරඹෙයි. එයට හේතුව එහි සඳහන් දේශනා ජනයන් සියලු දෙනාට ම උචිත වූ ඒවා යැයි පෙන්වීමටයි. එනිසා අප සියලු දෙනා එක ම කුලයකට අයත් වූ, සහෝදරයන් ය යන හැඟීම අප තුළ තිබිය යුතු ය.

- “තමා කැමති දෙය, තම සහෝදරයාටත් කැමති වනතුරු කෙනෙක් මුස්ලිම්වරයෙක් නොවේ.” (මුස්නද් අහ්මද්)
- “මිහිතලයේ සිටින මිනිසාට ඔබ ඇලුම් කරනවා නම් ගුවනේ සිටින අල්ලාන් ඔබට ඇලුම් කරයි.” (තිර්මිද්)
- “මැවිම් සියල්ල ම දෙවියන්ගේ පවුල වේ.” (බයිහකි)

එහෙයින් ජාති, ආගම්, ප්‍රාදේශීය වෙනස්කම් නොබලා සෑම මිනිසුන්ට ම ඇලුම් කළ යුතු බව ඉස්ලාමයේ මූලික දේශනයක් ලෙස පවතින බව දැකගත හැකි ය.

ආගමික නිදහස

සෑම මිනිසෙකුට ම තමා කැමති ප්‍රතිපත්තිය හෝ දහම අනුගමනය කිරීමේ නිදහස ඇත. මෙය ඉස්ලාමය පිළිගෙන ඇත. මේ අනුව වෙනස් වූ ප්‍රතිපත්ති හෝ දහම් අනුගමනය කරන්නන් කෙනෙකුට කෙනෙක් සතුරන් නොවන බව ඉස්ලාමය දේශනා කරයි.

එසේ ම තමා පිළිගත් දහම හෝ ප්‍රතිපත්තිය වෙනත් කෙනෙකුට බලෙන් පැටවීමට කිසි දු අයිතියක් නැත. මෙය ද ඉස්ලාමය පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කර ඇත. එය අල්කුර්ආනය මෙසේ පවසයි.

“ආගමේ බල කිරීම් නොමැත.” (2 : 256)

“ඔවුන් කෙරෙහි ආධිපත්‍යය පතුරුවන්නකු ලෙස ඔබ නොසිටින්නෙහි.” (88 : 22)

ඒ සමඟ ම අල්ලාහ් හැර වෙනත් දේවලට වැඳුම් පිදුම් කරන්නන්ගේ දෙවියන් හට අවමන් නොකරන්නැයි කුර්ආනය අණ කරන්නේ ය. “(දේව විශ්වාසවන්තයින්) ඔවුන් අල්ලාහ් හැර, කවුරුත් වෙත ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ ද, ඔවුන්ට බැන වදින්න එපා.” (6: 108)

නබි සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම් තුමාණන් පාලනය කළ මදීනාවේ යුදෙව්වන් අතර ප්‍රතිමාවන්ට වදින්නන්ද සිටියහ. මදීනා නගරය ආසන්නයේ නජ්රාන් දේශයේ ක්‍රිස්තියානිවරු සිටියහ. නබි සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම් තුමාණෝ, එතුමාගේ පාලන සමයේ සියලු ම ආගම්වලට අයත් අයිතීන් ලබා දුන්හ.

යුක්තිය සාධාරණය ලබා ගැනීමේ අයිතිය

ජාතිය, භාෂාව, ප්‍රදේශය, රට යනාදී සීමා ඉක්මවා මිනිසුන් එක් වී සාමයෙන් ජීවත් වීමට ඉස්ලාමය දක්වන තවත් දෙයක් නම් සැමට ම පොදු වූ සාධාරණත්වය තහවුරු කිරීම ය. සමාජයේ ජීවත් වන සෑම මිනිසෙකුට ම සාධාරණව සැලකීම, පාලන බලය සතු සෑම තරාතිරමක ම සිටින නායකයින්ගේ වගකීම වේ. මෙම වගකීම ඉතා භාරදූර වගකීමකි. දේව විශ්වාසයට සමානව යුක්තිය පිළිබඳ අල්කුර්ආනය පැහැදිලි කරන්නේ ය.

“යුක්තිය ක්‍රියාත්මක කරන්න. එය දේව බියට ඉතා සමීප වේ.” (අල්කුර්ආන් 5:8)

එක් සමාජයකට හෝ කණ්ඩායමකට හෝ කෙනෙකුට හෝ කණ්ඩායමකට දක්වන කැමැත්ත - අකමැත්ත යුක්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පක්ෂපාතී නොවිය යුතු බව අල්කුර්ආනය එක හෙළා ම අණ කර ඇත.

“ඊමාන්ධාරීනි, ඔබ යුක්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී අල්ලාහ්ට සාක්ෂිකරුවකු වන්න. ඔබ යුක්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ඔබ, ඔබගේ දෙමාපියන්ට හෝ හිතවත් නෑදෑයින්ට විරුද්ධ වුව ද” කම් නැත. (අන්නිසා : 35)

මුස්ලිම් නොවන ජනයාගේ ප්‍රාණය (ජීවය), වස්තූන්, විශ්වාසය, ගෞරවය යනාදිය ආරක්ෂා කිරීමේ දී ඉස්ලාමය ඒ දෙස අවධානය යොමු කරන්නේ ය. නබි සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම් තුමාණෝ මෙසේ පැවසූහ. “ගිවිසුම්කරුවන්ට (ඉස්ලාමීය පාලනයේ මුස්ලිම් නොවන පුරවැසියෙකුට) මුස්ලිම්වරයෙක් අසාධාරණයක් සිදු කළා නම් හෝ අයිතිය පැහැර හැරියා නම් හෝ, ඔහුගේ ශක්තියට වඩා බර පැටවූවා නම් හෝ ඔහුගේ බඩුබාහිරාදියක් බලෙන් ලබාගත්තා නම්, අවසාන දිනයේ අල්ලාහ්ගේ අධිකරණයේ ඒ මුස්ලිම්වරයාට විරුද්ධව පවරන නඩුවේ මුස්ලිම් නොවන පුරවැසියා වෙනුවෙන් මම වාද කරමි.” (අබුදවුද්)

හස්රත් උමර් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන්ගේ පාලන සමයේ අමීර් ඉබ්නු ආස් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා ඊජිප්තුවේ ආණ්ඩුකාරවරයා ලෙස සිටියේ ය. ඔහුගේ පුතා ඊජිප්තුව සමාජයේ ක්‍රිස්තු තරුණයෙකුට දරුණු ලෙස පහර දුන්නේ ය. ලැජ්ජාව දරා ගත නොහැකි වූ ඒ තරුණයා මෙම සිද්ධිය කලීතා උමර් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන්ගේ අවධානයට යොමු කළේ ය. කලීතා උමර් රළියල්ලාහු අන්හු තුමා ආණ්ඩුකාරවරයාට හා පුතාට වහා ම මිදිනාවට පැමිණෙන ලෙස පණිවිඩයක් යැවී ය.

කලීතා ඉදිරියට ආණ්ඩුකාර අමීර් ඉබ්නු ආස් හා ඔහුගේ පුතා ද, පහරදීමට ලක් වූ තරුණයා ද පැමිණ සිටියහ. කලීතා ඒ තරුණයා දෙස බලා “ඔබට ආණ්ඩුකාරවරයාගේ පුතා කෙසේ ද පහර දුන්නේ, එසේ ම ඔබත් ආණ්ඩුකාරවරයාගේ පුතාට පහර දෙන්න,” යැයි අණ කළේ ය. පහර වැදුණි. ආණ්ඩුකාර අමීර් ඉබ්නු ආස් මහත් විමතියට පත්විය. උමර් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණෝ මෙසේ පැවසූහ. “හැම මවක් ම තම දරුවන් නිදහස් ව වද ඇත. එසේ තිබියදී ඔබ ඔවුන් වහලුන් ලෙස තබාගන්නට උගත්තේ කෙදිනක ද?

එනිසා මුස්ලිම් සමාජය මහ ජාතියක් ලෙස හෝ සුළු ජාතියක් ලෙස හෝ ජීවත් විය හැකි ය. නමුත් ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ මග පෙන්වීම ඉස්ලාමය පමණක් විය යුතු ය. සහජීවනය එම සබඳතාවල මූලික විය යුතු ය. එහි සාමය තිබිය යුතු ය. ඉස්ලාමයේ අන්‍යන්‍යතාව රැකගත යුතු වන අතර ම අන්‍ය ආගමිකයන්ට ද ගරු කර ජීවත් වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

අභ්‍යාස

1. මිනිස්සුන් සියලු දෙනා සහෝදරයෝ ය, යන්න පවසන හදිසි දෙකක් ලියා දක්වන්න.
2. අන්‍ය ආගම්වලට ගරු කළ යුතු බව පවසන අල්කුර්ආනයේ ඉගැන්වීම් දේශනා දෙකක් ලියා දක්වන්න.
3. උමර් රළියල්ලාහු අන්හු තුමාණන්ගේ පාලන සමයේ යුක්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ සිද්ධියක් ලියා දක්වන්න.
4. අන්‍ය ආගම්වලට ගරු කිරීම පිළිබඳව ඔබගේ මිතුරාට ඔබ පවසන උපදෙස් පහක් ලියන්න.